

Beretning om de bevægelige Rodfrugtforsøg

for Aaret 1902.

Ved L. Helweg.

I. *Forsøg til Undersøgelse af de fem Rodfrugtarters relative Brugsværdi i Vestjylland og Nordjylland.*

Formaalet med disse i 1893 paabegyndte Forsøg og den Plan, hvorefter de gennemføres, er der gjort Rede for i Bind 6, Side 116.

Forsøgene har i 1902 været anstillede i følgende Jordbrugerens Roemarker:

1. Gaardejer Kr. Hansen, Ansager, Varde.
2. — Jepsen, Udegaard, Varde.
3. Proprietær Okholm, Bøllinglunde, Skern.
4. Husmand Niels Bank, Rindum, Ringkøbing.
5. Gaardejer Korsholm, Stadil, Tim.
6. — M. Madsen, Jebjerg.
7. — Lars Larsen, Faartoft paa Mors.
8. Lærer Fredskilde, Hvidbjerg paa Mors.
9. Proprietær Rodskjer, Odden, Hjørring.
10. Gaardejer Steffensen, N. Harritslev, Hjørring.
11. Forpagter Skov, Tybrind, Ejby paa Fyn.

Paa Forsøgsgaardene Nr. 1, 3, 6 og 11 har der kun været saaet Barres, Bangholm, Yellow Tankard og Champion, paa de andre Gaarde har der været saaet de samme Sorter som i 1901. Af Kartofler er der paa alle Gaarde lagt Richters imperator.

Aaret har været en afgjort Modsætning til den varme og tørre Sommer i 1901, og Forsøget har som Følge deraf givet et fra sidste Aars i høj Grad afvigende Resultat. Medens Kaalroer og Turnips sidste Aar gav et meget ringe Udbytte, havde disse i Aar opnaaet en fortrinlig Udvikling paa alle Forsøgsmarker, hvorimod Runkelroerne gennemgaaende var smaa i Aar. I sidste Aarsberetning blev omtalt, at i den kolde og vaade Sommer i 1898 havde Runkelroer og Turnips været hinanden omtrent jævnbyrdige, og Kaalroer havde givet henimod 20 Centner Tørstof mere pr. Td. Ld. end disse. Sommeren 1902 var endnu mere regnfuld og kold end 1898, og Udbyttet af Runkelroer i Centner Roer pr. Td. Ld. var derfor mindre end i 1898; men herpaa bødede den Omstændighed noget, at Roerne i Aar havde betydelig højere Tørstofindhold end i 1898. Muligvis staar dette i Forbindelse med, at medens August—September, som er Roernes bedste Voksemaaned, i 1898 tilnærmelsesvis havde normal Varme, var disse to Maaneders Varmegrad betydelig under det normale i 1902. Hvad Tørstofudbyttet pr. Td. Ld. angaar, staar Turnips og Runkelroer omtrent lige, medens Kaalroer har givet over 15 Centner Tørstof mere.

II. Forædlingsforsøg med Runkelroer.

Af de i Efteraaret 1901 paa Næsgaard udtagne ca. 100 Eliteroer, hørende til de 10 bedste Familier, er der i 1902 avlet Frø af hver Roe for sig. Samme Høstmaade er anvendt overfor de 230 Eliteroer af Hyllested-Stammen, udplantede paa Annebjerggaard ved Skelskør. Ved Spiringsbestemmelsen af det høstede Frø har det vist sig, at Frøet, som man maatte vente, spirer gennemgaaende lige saa daarlig som Runkelroerfrø af Avl 1902 i Almindelighed, men hvad man derimod ikke kunne vente er, at medens nogle Familiers Frø kun spirer med nogle faa Procent, er der andre, der giver 80 til 90 pCt. spirede Hoveder. Tillige viser det sig, at medens der er en Familie, hvor Roerne kun giver gennemsnitlig 7 Kvint Frø pr. Plante og som kun spirer med 13 pCt., er der en anden Familie, der gennemsnitlig giver 42 Kvint Frø pr. Plante og som spirer med 54 pCt. Sandsynligvis skyldes dette, at der blandt de paagældende Moderroer har været nogle tidligere i

Grøde fra Foraaret af og har modnet deres Frø før de andre, men om dette beroer paa tilfældige Omstændigheder, eller muligvis skyldes en arvelig Egenskab hos den paagældende Familie maa det være Fremtiden forbeholdt at afgøre.

Frøet af Hold A. Roerne har været udsaaet saaledes, at der af hver Familie kunde blive 5—6 Fællesparceller til Bedømmelsen af Tørstofudbytte pr. Td. Ld., Ensartetheden og andre Egenskaber. Der er af Næsgaard-Barres paa den Maade udsaaet 120 Familier og af Annebjerggaard-Barres 88 Familier. Skønt Vejret under Saaningen var ugunstigt, kom Frøet godt op og uden at der var nævneværdige Spring i Rækkerne; men det for Runkelroernes Udvikling saa uheldige Vejrlig gjorde sig stærkt gældende, og navnlig var Roerne af Næsgaard-Barres kun blevne smaa, hvorfor det er tvivlsomt, om det Udvalg mellem Familiernes, som blev foretaget, er fuldt korrekt. Man har ganske vist en Sandsynlighed for, at de Familier er udvalgte, der i en saa abnorm Sommer som 1902 kan give det største Udbytte; men den Mulighed er ikke udelukket, at man har kasseret Familier, der i en normal Sommer vilde have givet større Udbytte end de valgte Familier. Skulde imidlertid en enkelt af de udtagne Familier have den Ejendommelighed at være forholdsvis god i en daarlig Sommer, men ikke i en normal Sommer, vil dette ventelig komme til at vise sig ved den fortsatte Avl, og en saadan kan da senere kasseres.

Der er saavel paa Næsgaard som paa Annebjerggaard udtaget Stamroer af de næstbedste Familier, hvoraf der i 1903 avles Stamfrø, og der vil altsaa i Foraaret 1906 kunne sælges Brugsfrø, som skylder Familieavl sin Oprindelse.

Frøet af Hold B. Roerne har været udsaaet paa sædvanlig Maade, og der er saavel af Annebjerggaards som Næsgaards Stammen udtaget Eliteroer til Videreavl paa den hidtil anvendte Frøavlsmetode.

I denne Forbindelse skal nævnes, at flere Avlscentrer for Foderroer i Aar har begyndt en Familieavl med følgende Sorter: Barres, Eckendorfer, Bangholm, Yellow Tankard, Fynsk Bortfelder og Champion Gulerod. Ved Planlæggelsen og Gennemførelsen af Avlscentrernes Arbejde er de Erfaringer, der er indhøstede gennem Forædlingsforsøgene, bragte i Anvendelse.

III. *Overvintringsforsøg med Rodfrugter.*

Et foreløbigt og indledende Forsøg er i Vinteren 19⁰²/₀₃ paabegyndt paa Samsø.

Som bekendt har Roerne i Aar været mere tilbøjelige til at spire i Kulerne — allerede fra Efteraaret af — end sædvanlig; der har været foretaget Tørstofbestemmelser i spirede og uspirede Roer, der synes at antyde, at Spiringen medfører et ret betydeligt Stoftab i Roerne.
